

Museovirasto
rakennushistorian osasto
Kaarina Rissanen-Pekka Kärki
22.6.1976

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIAN
OSASTON ARKISTO

Muistio Taavetissa 23.6.1976 pidettävän neuvottelun pohjaksi

Kunnan keskus sijaitsee linnoitusalueella ja linnoituksen ympärillä, joten alueella tapahtuu ja on tapahtunut rakentamista. Tämä on periaatteessa sopusoinnussa linnoituksen vanhan käytön kanssa; jolloin linnoituksen keskellä sijaitsi rakennuksia. Linnoituksen vanhat tiet ovat kulkeneet suunnilleen nykyisen Linnalantien ja Koulutien suuntaisesti.

Linnoituskäytön jälkeen on taloja rakennettu myös valleille ja luiskien päälle. Aluetta kehitettäessä tulee rakentamista säännellä siten, ettei linnoitusosia enää tuhota tai saateta rakentamistoiminnan tai maapohjan käytön vuoksi epäedulliseen asemaan. Tämä edellyttää kunnan ja museoviraston tiivistä yhteistyötä mahdollisimman varhaisessa suunnitteluvaiheessa, jotta vältyttäisiin hankalilta ja mahdollisesti rakentajalle taloudellisia tappioita aiheuttavilta tilanteilta.

Museovirasto esittää tässä tarkoituksessa kaavan tarkistamista ennen kuin uudet rakennuskohteet (esim. terveyskeskus) lähtevät liikkeelle. Virasto on inventoinut linnoituksen maaston, ja muutokset on merkitty Taavetin pohjakartalle 1:2000.

Linnoituksen tärkein säilytettävä osa on ns. sitadelli, joka kaavaan on merkittykin suurimmaksi osaksi EM-alueeksi. Alueen rajoja on syytä tarkistaa mm. niiden luiskien osalta, joita ei ole otettu huomioon.

Toinen suurempi säilynyt osa on linnoituksen lounaisosa Linnalantien eteläpuolella. EM-alueen rajoja on täälläkin tarkistettava luiskien osalta, sekä harkittava P-alueen yhdistämistä EM-alueeseen. Aivan linnoituksen tuntumaan sen länsipuolelle on suunniteltu asuntoalue, josta osa on jo toteutettu. Rakennukset ovat muodollisen muinaismuistoalueen (2 m luiskan reunasta) ulkopuolella, mutta kokonaisuuden kannalta aivan liian lähellä linnoitusta (huom. esimerkiksi vallien kuluminen). Linnoitusalue kaipaa siistimistä ja raivausta.

Koulutien itäpuolella ovat linnoituslaitteet pahiten tuhoutuneet rakentamisen yhteydessä. Rakennuksia on sijoitettu luisien sisään ja linnoituslaitteiden päälle. Erityisesti tällä alueella tulisi tulevaa rakentamista säädellä siten, ettei linnoitukseen kuuluvia osia enää harkitsemattomasti hävitetä. Asukkaat tarvitsevat informaatiota, koska läheskään kaikki eivät ilmeisesti tiedä, että linnoituslaitteet ovat muinaismuistolain suojelemia.

EM- ja P-alueet tulee yhdistää kaavassa järkeväksi kokonaisuudeksi, jota myös hoidetaan puistomaisesti kunnan toimesta.

Linnoitusalueen käyttö:

Linnoitus on sekä historiallisena muistomerkkinä että linnoitustekniikan näytteenä merkittävä matkailukohde. Samalla alue on sopiva palvelemaan kuntakeskuksen virkistysalueena. Tämä sekä nähtävyysskäyttö edellyttävät alueen järjestelmällistä kunnossapitoa ja kulumisen huomioimista.

Suurempina ehjinä kokonaisuuksina jätetään muinaismuistoalueiksi sitadelli ja linnoituksen lounaisosa, joilla ei tapahdu rakentamista. Muilla linnoitusalueilla rakentaminen on sovittava linnoituksen asettamien ehtojen mukaisesti ja toimenpiteistä neuvotellaan jo suunnitelmavaiheessa ao. viranomaisten kanssa.

Linnoituksen suojelu luonnollisesti rajoittaa maankäytön mahdollisuuksia. Toisaalta linnoitusalue on jo lähes täyteen rakennettu. Viimeisten rakennustoimenpiteiden suhteen on syytä olla hyvin varovaisia, etenkin jos ne ovat laajenevia toimintoja (kuten terveyskeskus) tai vaativat paljon paikoitustilaa.